

Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ-01 nr. 483
11 decembrie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (nr.328 din 13.11.2024)

În conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, examinând proiectul de lege menționat *supra*, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Potrivit Notei de fundamentare, obiectivul proiectului examinat constă în instituirea unui cadru juridic de reglementare a răspunderii de mediu, bazată pe principiul „poluatorul plătește” în scopul prevenirii și reparării daunelor aduse mediului.

4. Proiectul de lege a fost elaborat în vederea transpunerii Directivei nr.2004/35/CE a Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene din 21 aprilie 2004 privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului în legislația națională, prin instruirea cadrului juridic primar de reglementare a răspunderii de mediu, prin stabilirea procedurilor și modalităților aplicate în procesul de reglementare a răspunderii de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunei aduse mediului.

5. Din punct de vedere al dreptului european, inițiativa legislativă cade sub incidența reglementărilor statuate la nivelul Uniunii Europene, având drept scop executarea acțiunii nr.396 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 887/2023 și a acțiunii nr.12 din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 829/2023.

6. Potrivit Declarației de Compatibilitate, proiectul de lege reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației naționale în domeniul protecției mediului înconjurător.

7. Proiectul de lege este însoțit de avizele autorităților responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, respectându-se astfel, cerința stabilită la articolele 25, 32 și 35 din Legea nr. 100/2017.

II. Privitor la conținutul proiectului de lege și respectarea normelor de tehnică legislativă

1. Referindu-ne la aspectul normativ și prevederile pct.30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, clauza de armonizare conține în mod obligatoriu și „... *actul sau actele Uniunii Europene ce se transpun, cu descrierea tipului, numărului, instituției/instituțiilor Uniunii Europene ce a/au adoptat actul Uniunii Europene, seria, numărul și data Jurnalului Oficial al Uniunii Europene în care acesta a fost publicat.*” Astfel, în clauza de armonizare sintagma „Jurnalul Oficial al Comunității Europene” urmează a se substitui cu sintagma „Jurnalul Oficial al Uniunii Europene”.

2. Cu referire la **art.2** din proiect, relevăm necesitatea revizuirii noțiunii „specii și habitate naturale protejate”, deoarece aceasta face trimitere la lit.d) din anexa nr.4 la Legea nr.1538/1998 privind fondul ariilor protejate de stat, dar, *de facto*, anexa citată nu conține lit.d).

De asemenea, considerăm oportună și reexaminarea definirii noțiunii de „stare de conservare a unui habitat natural” care este similară celei expuse în art.2 din Legea nr.94/2007 cu privire la rețeaua ecologică, fiind pertinentă trimiterea la Legea nr.94/2007.

3. Întru respectarea prevederilor art.45 din Legea nr. 100/2017, **art.3 trebuie să fie plasat după art. 1, iar art. 2 , după art. 3**, fiindcă, inițial se reglementează obiectul, scopul legii, domeniul de aplicare, apoi se explică noțiunile.

4. La **art.5** alin. (1), considerăm că, textul „pentru realizarea prevederilor de la art. 4 alin. (1)” trebuie înlocuit cu sarcina Inspectoratului din care ar rezulta întreprinderea anumitor acțiuni într-un anumit domeniu (a se vedea drept exemplu art.18, 22 din Legea nr.74/2024 privind acțiunile climatice; art.13, 14 din Legea nr.98/2022 privind calitatea aerului atmosferic). Obiecția menționată mai sus se referă și pentru alin.(2).

Totodată, la lit. c) alin.(2), după cuvântul „reparare”, urmează a se introduce cuvintele „a daunelor aduse mediului”. Obiecție valabilă pentru tot textul proiectului.

La lit.d) din același articol, propunem excluderea cuvântului „semnificativ”, deoarece acțiunea este de evaluare a caracterului daunelor în baza criteriilor stabilite în anexa nr.1 și în dependență de rezultatele evaluării dauna va fi calificată ca fiind semnificativă sau nesemnificativă.

La alin. (3), urmează a se specifica din ce moment curge termenul de „3 zile”.

5. Cu referire la **art.7** alin.(3) lit.a), menționăm necesitatea completării normei expuse, deoarece aceasta face trimitere doar la alineat, dar urmează a se specifica și articolul.

6. La **art.9** alin. (3) lit. c), pentru un spor de precizie normativă, după cuvântul „costurile” recomandăm a fi introduse cuvintele „măsurilor de prevenire și de reparare a daunei”, după cum prevede art. 19.

7. Recomandăm revizuirea **art.10** din proiect, întrucât în redacția propusă conținutul articolului nu corespunde titlului acestuia.

8. La **art.11** alin.(3), pentru a nu distorsiona sensul prevederilor transpuse, recomandăm expunerea alineatului dat în varianta în care este redactat în Directiva 2004/35/CE.

9. Cu referire la **art.17**, la alin.(6), pentru precizia normei, cuvintele „de a acționa sau refuză să acționeze” recomandăm a fi substituite cu cuvântul „luată”.

În același timp, la alin. (7), sub aspect terminologic, legislația operează cu texte precum „*poate fi contestată în conformitate cu prevederile Codului administrativ*” sau „*poate fi atacat în termen de 15 zile de la comunicare, fără respectarea procedurii prealabile, în conformitate cu prevederile Codului administrativ*”.

În acest context, evidențiem necesitatea redenumirii art.17, întrucât acesta este intitulat „Înaintarea acțiunii”, dar, în esență, descrie dreptul persoanelor fizice sau juridice de a sesiza organele competente și modul de soluționare a sesizărilor înregistrate.

10. Cu referire la **art.18**, menționăm că alin.(1) și (3) repetă norma expusă în art.17 alin.(7), prin urmare, necesită a fi revizuite în vederea evitării dublărilor de reglementare. În urma operării modificărilor la art.18, urmează a se modifica și anexa nr.3 care conține trimiteri la articolul dat. Suplimentar, referindu-ne la alin.(3) din art 18, evidențiem că actele normative în vigoare nu operează cu sintagma „omisiunile autorităților competente”.

11. Potrivit redacției **art.22 alin.(1)**, formele de garanție financiară și măsurile pentru dezvoltarea ofertei de instrumente financiare privind răspunderea în domeniul mediului se vor stabili de către Guvern. În același timp, la art. 27 alin. (2) lit. c), Guvernul este împuternicit să elaboreze și să aprobe Regulamentul privind stabilirea și aplicarea formelor de garanție financiară în cazul daunelor de mediu, însă careva sarcini a Guvernului în vederea aprobării măsurilor pentru dezvoltarea ofertei de instrumente financiare privind răspunderea în domeniul mediului nu sunt formulate.

În situația creată, se va revedea norma alin. (1), în sensul existenței doar a unui act normativ/regulament aprobat de Guvern, care va reglementa ambele situații expuse anterior, sau distingerea normei care ar invoca aprobarea Regulamentului pentru formele de garanție financiară și existența unui alt act normativ care ar stabili măsurile pentru dezvoltarea ofertei de instrumente financiare privind răspunderea în domeniului mediului. În cazul în care va exista Regulamentul menționat, precum și un alt act normativ, recomandăm revizuirea alin. (2) al art. 27 în sensul atribuirii Guvernului a sarcinii ca într-o anumită perioadă de timp să adopte actele normative care ar asigura realizarea prevederilor legii.

Subsecvent, la alin.(2) lit. a), pentru precizia normei, după cuvântul „garanției” se va introduce cuvântul „financiară”, iar la lit.b) cuvintele „prevăzute la alin. (1)” urmează a fi excluse, din considerentul că, alin. (1) nu specifică care sunt formele de garanție financiară, acestea urmând a fi stabilite de către Guvern.

12. La **art. 24** alin. (1) se observă că nu este o reglementare unică:

- titlul articolului este „**Informarea statului afectat**”, iar la alin. (1) se utilizează sintagma „**statele potențial afectate**”.

În acest context, ținând cont de faptul că în directivă se utilizează sintagma „statele potențial afectate”, sugerăm redenumirea articolului.

13. La **art.26** alin. (3), sugerăm revizuirea normei prin prisma reglementărilor Codului civil referitoare la răspunderea solidară, deoarece legislația în vigoare nu operează cu noțiunea de „solidaritate pasivă”.

14. Cu referire la art.27 la alin.(3), considerăm necesar a se concretiza anul prezentării raportului privind implementarea legii, or în redacția propusă nu poate fi descifrată data la care acesta urmează a fi prezentat, precum nici faptul dacă raportarea se va efectua anual sau doar o singură dată, după intrarea legii în vigoare.

Asupra oportunității adoptării proiectului de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședință plenară.

 Tatiana MALAI,
Șef adjunct Direcție generală

Ex.:V.Arion-Lupu
Tel.:820 586